

Razvijanje digitalne spretnosti učencev v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole

Training for Digital Skills of Pupils in the Third Triad of Elementary School

Olga Koplan
OŠ Ivana Groharja
olga.koplan@guest.arnes.si

Povzetek

Informacijska pismenost je pomembna ne le za posameznike, da znajo informacije najti, pravilno izbirati, vrednotiti in pravilno uporabiti, ampak tudi za gospodarsko konkurenčnost držav. Najdaljšo tradicijo na področju razvijanja in praktičnega izvajanja informacijskega opismenjevanja imajo ZDA. Njihovi standardi so zgled in dajejo smernice državam po svetu. O pomenu in razvoju informacijske pismenosti govorijo številni slovenski uradni dokumenti. Program informacijskega opismenjevanja na osnovnih šolah izvajajo šolski knjižničarji in učitelji drugih predmetnih področij. Gre za učno obliko, kjer je učitelj pobudnik, usmerjevalec in animator. Učenec je v vzgojno-izobraževalnem procesu bolj aktiven, saj informacije zbira, analizira, vrednoti in teoretična znanja preoblikuje v praktična. V članku predstavljam vlogo in izvedbo medpredmetnega povezovanja v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, primer učenja pisanja pisnih izdelkov po mednarodnih standardih ISO in poenotenje v navodilih učencem na ravni šole.

Ključne besede: informacijska pismenost, e-izobraževanje, osnovna šola, medpredmetno povezovanje, informacijska tehnologija, mednarodni standardi ISO

Abstract

Digital literacy helps individuals in proper and efficient information management, e.g. it enhances finding, selection, evaluation and use of information. On the other hand the digital literacy also supports competitiveness of national economies. The United States have the longest tradition in systematic digital literacy development and implementation. Their standards have been accepted at least as the guidelines in many countries all over the world. The importance and development of the digital literacy has been emphasized also in several Slovenian official documents. The digital literacy programmes in the elementary schools are promoted by librarians and

also by other subjects teachers. The teacher plays the roles of initiator, guide and facilitator. The pupil takes a more active role in the learning process by collection, analysis and evaluation of information and by transformation of theoretical knowledge into the practical work. This contribution presents the role and realization of the cross-curricular learning in the third triad of elementary school, a sample lesson to prepare a written article according to international ISO - standards and the unification of the instructions on the level of the school as a whole.

Keywords: digital literacy, e-education, elementary school, cross - curricular learning, information technology, ISO - standards

1 UVOD

1.1 Pomen informacijske pismenosti

V današnjem času je nujno potrebno, da informacije znamo najti, pravilno izbirati, vrednotiti in pravilno uporabiti. Zato postaja vse bolj potrebno izobraževanje za uporabo informacij, ne le na fakultetah in srednjih šolah, ampak tudi že v osnovni šoli, kjer učence učimo temeljev informacijske tehnologije.

»Informacijska pismenost ni pomembna samo za posameznike, ker boljša izobrazba nudi možnosti za boljšo zaposlitev, pač pa je izjemnega pomena tudi za gospodarsko konkurenčnost držav. Zato jo najdemo tudi v programih izobraževanja vseh demokratičnih in gospodarsko razvitih držav.« (Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji, 2006, str. 2)

O pomenu in razvijanju informacijske pismenosti govorijo dokumenti, kot so: Republika Slovenija v informacijski družbi: Strategija (2003), Strategija razvoja Slovenije (2005), Državni razvojni program 2007-2013 (drugi osnutek) (2006), Strategija 2006-2009: Univerza v Ljubljani (2006) in Nacionalna strategija za razvoj pismenosti. Osnutek (2005).

V Strategiji beremo, da je potrebno vpeljati v učne načrte za vse stopnje izobraževanja obvezne učne vsebine, ki bi vsem učencem zagotovile znanje, povezano z življenjem in gospodarstvom v informacijski družbi, npr. računalništvo, informatiko, ustvarjanje in uporabo informacijskih virov itd.

V Nacionalni strategiji (2005) je Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije opredelilo, da moramo poleg zmožnosti branja, pisanja in računanja razvijati tudi poslušanje, in nove pismenosti, kot so informacijska, digitalna medijska pismenost in druge. (Nacionalna strategija, 2005, str. 6)

1.2 Informacijska pismenost v tujini in pri nas

Informacijska pismenost je izraz za skupek spretnosti in znanj, na podlagi katerih je posameznik sposoben prepoznati, kdaj informacije potrebuje, jih zna poiskati, ovrednotiti in učinkovito uporabiti. (Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu, 2010, str. 7)

Ne gre le za obvladovanje mehaničnih spretnosti pri uporabi določene programske ali strojne opreme, ampak za sposobnosti in znanja, s pomočjo katerih lahko iz množice podatkov izberemo prave in jih koristno uporabimo.

»ZDA imajo najdaljšo tradicijo na področju razvijanja in praktičnega izvajanja informacijskega opismenjevanja. Njihovi dosežki na področju informacijske pismenosti in standardi, ki so jih razvili, predstavljajo zgled in dajejo smernice državam po svetu. V zadnjih dveh desetletjih je informacijska pismenost postala uveljavljen cilj v ZDA in Kanadi. Profesionalna knjižničarska združenja in visokošolski zavodi so definirali informacijsko pismenost in standarde, razvijajo se tečajji, izobraževalni moduli, načini testiranja.« (Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji, 2006, str. 17)

»Temeljni standard je ACRL, ki ga praviloma prevzemajo/prilagajajo v večini držav, ki uvajajo informacijsko opismenjevanje. Zveza ameriških visokošolskih in raziskovalnih knjižnic (ACRL, 2000) je oblikovala standarde informacijske pismenosti za visokošolsko izobraževanje, ki vključujejo pet standardov s pripadajočimi podrobnejšimi izvedbenimi kazalci.« (ACRL, 2000)

1. Informacijsko pismen študent zna določiti naravo in obseg potrebne informacije.
2. Informacijsko pismen študent zna učinkovito pridobiti potrebne informacije.
3. Informacijsko pismen študent zna kritično ovrednotiti informacijo in informacijski vir in vključiti izbrano informacijo v svojo kognitivno strukturo in vrednostni sistem.
4. Informacijsko pismen študent učinkovito uporabi informacije za dosego določenega cilja.
5. Informacijsko pismen študent razume ekonomske, pravne in socialne vidike uporabe informacij ter hkrati pridobiva in uporablja informacije v skladu z etičnimi pravili in pravnimi predpisi. (ACRL, 2000)

V Sloveniji k uveljavljanju koncepta informacijske pismenosti nedvomno v veliki meri prispeva elaborat Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji, ki ga je pripravila delovna skupina Sekcije za visokošolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. »Njen namen je bil pripraviti načela in standarde informacijske pismenosti študenta.« (Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu, 2010)

Povzeti so po temeljnih standardih ACRL. Izdelali so tudi merila za informacijsko pismenost v visokem šolstvu, ki zagotavljajo okvir za ocenjevanje stopnje informacijske pismenosti posameznika. Preberemo jih lahko v že omenjenem prispevku Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu.

1.3 Informacijska pismenost v osnovni šoli

Program informacijskega opismenjevanja na osnovnih šolah izvajajo šolski knjižničarji in učitelji drugih predmetnih področij, saj informacijska pismenost ne more biti rezultat samo enega predmeta, ampak mora potekati pri več predmetih in učnih procesih.

Gre za učno obliko, kjer je učitelj pobudnik, usmerjevalec in animator. Tako učitelj ni le prenašalec znanja, ampak usmerjevalec in koordinator izobraževanja. Učenec je v vzgojno-izobraževalnem procesu bolj aktiven, saj informacije zbira, analizira, vrednoti in oblikuje. Teoretična znanja preoblikuje v praktična tako, da piše pisne izdelke, kar imenujemo proces

pretvorbe znanja. Aktivno učenje daje trajnejše znanje, ki ga učenec uporabi v novih situacijah in mu pomaga bolje razumeti sebe in svet.

S sodobnimi oblikami pouka in z uvajanjem informacijske tehnologije lahko dosežemo boljše rezultate kot pri klasičnem pouku, saj delo s sodobno tehnologijo bolj motivira učence kot klasičen pouk.

Nov učni načrt za slovenščino za osnovne šole na ravni vključevanja medpredmetnih vsebin posebno pozornost namenja razvijanju digitalne pismenosti učencev. Tako v didaktičnih priporočilih piše: »Ti (učenci) naj uporabljajo digitalne tehnologije pri razvijanju sporazumevalne zmožnosti in komunikaciji (dejavnem stiku) z literaturo, in sicer:

- pri sprejemanju, razčlenjevanju in tvorjenju neumetnostnih in umetnostnih besedil,
- kot podpora kritičnemu mišljenju, ustvarjalnosti in inovativnosti,
- za iskanje, zbiranje, izmenjavo in obdelavo podatkov ter njihovo sistematično rabo pri tvorjenju informacij. Za izdelavo, predstavitev in razumevanje kompleksnih informacij uporabljajo primerne didaktične računalniške programe in internet kot vir podatkov in komunikacijsko orodje. (Učni načrt, 2011, str. 109)

Digitalna zmožnost naj vključuje zavestno in kritično rabo informacijskih tehnologij. Raba informacijske tehnologije lahko pomembno pripomore h kakovostnejšemu pouku, a mora biti tesno povezana z novimi načini in oblikami dela, predvsem pa s cilji in vsebinami pouka slovenščine, to je z razvijanjem sporazumevalne zmožnosti. (Učni načrt, 2011 str. 111)

Predmet slovenščina naj se po novem učnem načrtu povezuje z vsemi predmetnimi področji. Pouk slovenščine združujem z različnimi predmeti, npr. z zgodovino pri obravnavi besedil, ki imajo zgodovinsko podlago, z likovno in glasbeno vzgojo pri dramatizaciji besedil, z geografijo pri govornih nastopih (opis države) itd.

2 MEDPREDMETNO POVEZOVANJE IN RAZVIJANJE DIGITALNE PISMENOSTI

Pri obravnavi domačega branja sem v 9. razredu združila tri predmetna področja: slovenščino, knjižnično vzgojo in razvijanje digitalne pismenosti.

Učenci so za domače branje prebrali knjigo Janje Vidmar Debeluška. Najprej sem učencem razložila, kako mora biti pisni izdelek oblikovan. Pri tem sem si pomagala s člankom Milene Bon in Polone Lah-Skerget Navodila za izdelavo pisnih nalog po mednarodnih standardih ISO. Navodila sem nekoliko prilagodila osnovnošolcem, tako da sem pri primerih za citiranje in navajanje literature napisala takšne primere knjig, revij ali člankov, ki so osnovnošolcem bolj poznani.

2.1 POTEK PEDAGOŠKIH UR

Najprej smo si v računalniški učilnici ogledali, kako oblikujemo pisno nalogo. Nastavili smo po ISO-standardih predpisane robove, razdaljo med vrsticami in učenci so oštevilčili strani svoje pisne naloge.

Ogledali so si, kako poudarimo poglavja in podpoglavja, kako pišemo enačbe, formule in verze ter kako označimo tabele in slike.

Sledila je razlaga o obliki in zgradbi naslovne strani pisnega izdelka. Učenci so izdelali naslovno stran domačega branja. Na spletni strani so poiskali znak naše šole in ga vstavili na vrhu naslovne strani svojega pisnega izdelka. Nato so na pravem mestu in s pravilno velikostjo črk napisali naziv in kraj šole, vrsto naloge, naslov naloge, podnaslov, ime in priimek mentorja, svoje ime in priimek ter kraj in datum.

Nato smo se lotili naloge, ki so jo v skladu s standardi morali razdeliti na uvod, glavni del in sklepni del. V uvodnem delu so napisali, kaj predstavljajo v domačem branju.

V glavnem delu so naredili naslednje naloge:

- a) Predstavili so avtorico knjige Debeluška Janjo Vidmar. Podatke o njej so poiskali na spletnih straneh in v knjigah in jih kritično vrednotili ter selektivno izbirali.
- b) Na spletnih straneh so poiskali slikovno gradivo o avtorici in knjigi Debeluška. Slikovno gradivo so ustrezno opremili z naslovi in ga na koncu naloge citirali tudi med viri.
- c) Odgovorili so na vprašanja za domače branje (vsebina, oznaka oseb, njihovo spreminjanje skozi zgodbo, medsebojni odnosi itd.)

V sklepnem delu so ocenili knjigo Debeluška. V strokovni literaturi in na internetu so poiskali ocene knjige Debeluška, jih kritično vrednotili in vključili v svojo oceno knjige kot citat.

Na koncu so morali pravilno citirati vire in literaturo. Uporabili so morali vire z interneta in knjižno gradivo, tako da so pokazali znanje citiranja obeh vrst virov.

O pomenu citiranja in navajanja virov smo se z učenci pogovorili že pred obravnavo domačega branja.

V prilogi št. 1 dodajam primer domačega branja, ki ga je pri urah medpredmetnega povezovanja izdelal učenec 9. razreda.

2.2 TEŽAVE IN USPEHI PRI PISANJU IZDELKOV

Danes učenci veliko časa presedijo za računalnikom in veliko uporabljajo internet. Pri govornih nastopih so pokazali, da odlično obvladajo predstavitve z uporabo Microsoft PowerPointa. Zato sem bila presenečena, da jim pisanje dokumentov v urejevalniku besedil Microsoft Word ni šlo posebno hitro. Bili pa so spretni pri iskanju podatkov na internetu, pri prenašanju podatkov in vstavljanju ter oblikovanju slikovnega gradiva.

Precej težav so imeli z naslovno stranjo, ker je morala biti popolnoma pravilno in estetsko oblikovana.

Učence sem opozarjala, da besedil z interneta ali knjig ne smejo samo prenesti oz. prepisati, ampak tudi kritično vrednotiti in vključiti samo tisti del, ki je v navodilih zahtevan.

Največ težav so imeli pri vključevanju citatov v svojo oceno knjige. To se mi zdi razumljivo, saj takšno selekcioniranje in vrednotenje zahteva zelo kritično in zrelo razmišljanje.

Takšna obravnava domačega branja je bila učencem všeč. Radi delajo z računalnikom. Knjiga Debeluška je knjiga s sodobno tematiko, zato so z veseljem iskali podatke o avtorici in slikovno gradivo. Naučili so se tudi citirati in navesti vire.

3 POENOTENJE V NAVODILIH ZA PISANJE NA RAVNI ŠOLE

Učenje pisanja pisnih izdelkov ni le stvar učiteljev slovenščine in knjižničarjev. Zato sem se odločila, da ISO-standarde, ki sem jih prilagodila osnovnošolcem, predstavim tudi sodelavcem na pedagoški konferenci.

Pomembno se mi zdi, da se vsaj na ravni šole poenotimo v navodilih za pisne izdelke, ki jih dajemo učencem. S tem prihranimo čas, ker ni potrebno vsakemu učitelju na novo razlagati, kako pripraviti pisni izdelek, predvsem pa olajšamo delo učencem in jih bolje naučimo, če so zahteve vseh učiteljev enake.

Informacijske pismenosti učencev ne moremo doseči z učenjem pisanja pisnih izdelkov pri samo enem predmetu, ampak je to delo vseh učiteljev. Vsak pa izbere tisti del opismenjevanja, ki je vezan na njegovo področje.

Navodila sem objavila tudi na spletni strani šole, tako da so dostopni učiteljem in učencem. Prilagam jih tudi v tej nalogi kot prilogo št. 2.

Da pisanje poenotimo na podlagi standardov ISO sem se v pogovoru z ravnateljem odločila zato, ker so to mednarodni standardi, ker so primerni in dovolj natančno izdelani, da so primerni za vsa predmetna področja (ne le za knjižničarje in sloveniste) in ker zelo natančno predstavijo navajanje literature, to pa morajo učenci delati pri vseh predmetih in prav je, da je povsod enako.

4 SKLEPNI DEL

Navajanje učencev na pravilno pisanje pisnih izdelkov, uporaba informacijske tehnologije in medpredmetno povezovanje so pojmi, ki jih najpogosteje srečamo v sodobnih učnih načrtih. Prav je, da sledimo prenovi pouka in učence izobrazimo v aktivne, kritične in sposobne uporabnike sodobne tehnologije. Zaradi aktivnejše vloge učencev pri takšni obliki pouka so učenci bolj motivirani in dosegajo boljše rezultate. Informacij ne sprejemajo nekritično, ampak jih iščejo, analizirajo in vrednotijo. Pridobljeno znanje je trajnejše, saj novo znanje uporabijo v novih situacijah.

5 PRILOGI

Priloga št. 1

OSNOVNA ŠOLA IVANA GROHARJA ŠKOFJA LOKA

DOMAČE BRANJE

JANJA VIDMAR: DEBELUŠKA

Mentorica: Olga KOPLAN

Avtor: Aljaž KOLMAN, 9. c-razred

Škofja Loka, 15. 4. 2011

1. UVOD

V domačem branju bom predstavil pisateljico Janjo Vidmar in njena dela. Odgovoril bom na vprašanja, ki sem jih dobil. Na koncu pa bom ocenil knjigo Debeluška in vključil nekaj ocen drugih bralcev.

2. GLAVNI DEL

2.1 Življenjepis

Rojena je 23. marca leta 1962 na Ptuju. Kmalu se je z družino preselila v Maribor, kjer živi še zdaj. Maturirala je na Prvi gimnaziji v Mariboru, nato je študirala na Akademiji za likovno umetnost, pozneje na Filozofski fakulteti v Ljubljani, vendar je študij opustila. Danes je absolventka Pedagoške fakultete Maribor, smer slovenščina in pedagogika.

Avtorica pisateljuje skoraj dvajset let, od leta 1996 ima status samostojne delavke v kulturi. Je članica Društva slovenskih pisateljev, članica upravnega odbora tega društva in hkrati predsednica Sekcije za mladinsko književnost pri DSP in pobudnica ter ustanoviteljica nagrade desetnica, ki je bila prvič podeljena leta 2004. Mladinska dela Janje Vidmar se

Slika 1: Janja Vidmar

uvrščajo v šest proznih književnih vrst, in sicer piše socialno-psihološke romane, socialno-psihološke povesti, avanturistične realistične povesti, otroško kriminalko in fantastične pripovedi. Avtorica piše tudi scenarije.

Na Slovenskem je Janja Vidmar znana predvsem kot avtorica mladinske realistične proze, ki se uvršča na področje socialno-psihološkega romana.

2.2 Izdana dela:

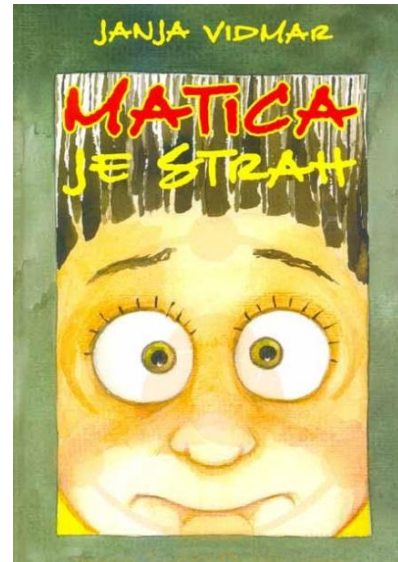
- 1995 *Junaki petega razreda*
- 1995 *Kdo je ubil Emilijo K.?*
- 1996 *Blues za Saro*
- 1997 *Moj prijatelj Arnold*
- 1998 *Aknožer*
- 1998 *Princeska z napako*
- 1999 *Čudni vitez*
- 1999 *Debeluška*
- 1999 *Klovn iz Strahovskega dola*
- 1999 *Vrtljak čudežev*
- 1999 *Peklenske počitnice*
- 2000 *Družčina iz šestega b*
- 2000 *Hiša groze*
- 2000 *Potovanje groze*
- 2000 *Sence poletja*
- 2000 *Tisočletje po kapljicah*

Slika 2: knjiga
Debeluška

- 2001 *Baraba*
- 2001 *Zgaga in mačje oko*
- 2002 *Leteči krožnik na našem vrtu*
- 2002 *Smetiščni dnevnik*
- 2002 *Zgaga in mesto lutk*
- 2002 *Stvor*
- 2003 *Krvava legenda*
- 2003 *Manca & Rok*
- 2003 *Matic je kaznovan*
- 2003 *Otok smrti*
- 2003 *Prijateljja*
- 2003 *Super zvezda*
- 2003 *Punce za znoret*
- 2003 *V imenu ljubezni*
- 2004 *Furija*
- 2004 *Izgubljena avtocesta*
- 2004 *Moja Nina*
- 2004 *Na vroči sceni*
- 2004 *Obrazi*
- 2004 *Matic v bolnišnici*
- 2004 *Vsiljivka*
- 2005 *Fantje iz gline*
- 2005 *ZOO*
- 2005 *Matic prespi pri prijatelju*
- 2005 *Nimaš pojma*
- 2006 *Matic je zaljubljen*
- 2006 *Uspavanka za mladega očka*

Slika 3: knjiga Matica je strah

2.3 Scenariji:

- 1995 TV nadaljevanka v 3 delih: *Junaki petega razreda*
- 1997 TV nadaljevanka v 5 delih: *Moj prijatelj Arnold*
- 1998 Celovečerni film *Blues za Saro*
- 2003 Celovečerni film *Dergi in Roza v kraljestvu svizca*
- 2005 Kratki TV film *Moj brat Luka*
- 2006 Kratki TV film *Dihaj z mano*
- v realizaciji: TV film z delovnim naslovom **Piškoti**

Slika 4: knjiga Moj prijatelj Arnold

2.4 Nagrade in nominacije:

- nominacija za nagrado večernica 1997: *Moj prijatelj Arnold*
- nominacija za nagrado večernica 1998: *Aknožer*
- nagrada večernica 1998: *Princeska z napako*
- nagrada Medaglia d'oro, Parole senza frontiere, Trento, 1999: *Princeska z napako*
- akcija Moja najljubša knjiga 2000: *Debeluška*, 2. mesto
- nagrada Medaglia d'oro, Parole senza frontiere, Trento, 2003: *Sence poletja*
- nominacija za nagrado večernica 2003: *Prijateljja*

- nominacija za nagrado desetnica 2004: Baraba nominacija za nagrado desetnica 2005: Prijatelja
nagrada desetnica 2006: ZOO
- posebno priznanje, Parole senza frontiere, Trento, 2006: Prijatelja
- nominacija za Slovenko leta 2005

2.5 Odgovori na vprašanja

1. V obliki razpredelnice predstavi osebe iz knjige tako, da boš najprej predstavil njihov pogled nase, potem pa, kakšni so v tvojih očeh (kako jih vidiš ti).

Osebe	Njihov pogled nase	Moj pogled na njih
Urša	Čeprav je suha kot palčka, misli, da je debela kot slon. Ima se za grdo, dokler ne bo lažja od 40 kg.	Zdi se mi, kot da nima rada svojega telesa in se hoče uničiti. Ljudi preveč ocenjuje po njihovem videzu kot pa po karakterju.
Dunja	Ima se za najlepšo in najboljšo, ker je bila včasih manekenka.	Zdi se mi preveč samovšečna, muhasta in tečna. Druge ljudi skuša spremeniti v njej ljubše, če pa ji to ne uspe, se jim izogiba.
Alfred	Ima se za zelo dobrega slovenskega pisatelja, ampak ni tako dober. Rad se drži v ozadju in se ne vmešava v druge zadeve.	Zdi se mi strahopeten, ne zna se postaviti sam zase in ugovarjati drugim, rad je sam.
Žana (Jana)	Misli, da je najlepša, da lahko naredi in dobi, kar si želi. Na težo misli manj kot Urša, ampak jo nato njeno vsakodnevno bruhanje uniči.	Če jo primerjam z Uršo, se mi po eni strani zdi bolj normalna. Za razliko od Urše jo manj zanima lepota, a vseeno pretirava z nažiranjem in bruhanjem.
Karin	Čeprav ji Urša govori, da je debela, se ona ne zmeni za to, ker je raje takšna, kot pa da pristane v bolnišnici. Na vse stvari in dogodke gleda z dobrimi nameni.	Všeč mi je njena osebnost, saj ne posluša kritik drugih in se drži svojih načel. Po eni strani se mi zdi malce svoje glava.
Uršina babica	Uršo ima najraje na svetu in vedno kritizira svojo hčerko Dunjo, dokler se ne skregata.	Všeč mi je to, da jo vedno skrbi za Uršo in se ji posveča, kolikor pač more.
Razredničarka »Hočevarca«	Ima se za dobro učiteljico, ima Uršo za prijateljico in ji vedno hoče pomagati.	Kot učiteljica malce pretirava z odnosi z Uršo, mi je pa všeč, da se ji posveča.

2. Označi Uršino prijateljico Karin in njen odnos do Urše skozi celotno zgodbo.

Karin se mi zdi edina normalna oseba v zgodbi poleg Uršine babice. Za razliko od drugih deklet je ne zanima njena teža in ljudi ne ocenjuje po zunanosti. Vsake toliko časa dobi pomisleke in si zastavi neumna vprašanja, kar pa se ji potem ne uresniči. Uršo je imela vedno rada, čeprav sta se skregali. Vedno jo je podpirala in se veselila z njo. Ko je ugotovila, kaj je Urša pisala o njej, se je razjezila, a se ji to ni zdelo prav, saj je Urša komaj še živela.

3. Kakšna se je Urši zdela Karin? Zakaj? Se je njun odnos skozi zgodbo spreminjal?

Urši se je Karin zdela debela kot skoraj vse druge ženske. Vedno je govorila o njeni debelosti. Debela se ji je zdela, ker je bila drugačna od nje. Jedla in obnašala se je kot navaden človek, to pa se Urši ni zdelo prav. Njun odnos se je skozi zgodbo spreminjal, vsake toliko časa sta se skregali in se kmalu pobotali. Ko se je Urša začela družiti z Žano, je na Karin čisto pozabila in jo postavila na stranski tir. Urša je na koncu zgodbe ugotovila, kako Karin skrbi zanjo in da ji je bila vedno v pomoč.

4. Napiši pismo, ki bi ga Karin napisala Uršini mami ob koncu zgodbe.

Ljubljana, 7. 6. 2005

Spoštovana gospa Klančnik!

Najprej bi vas spomnila, da je moje ime Karin in ne Karolina, kot me vi kličete. Vaša hčerka Urša je v bolnišnici pristala le zaradi vas. Njeno hujšanje in skrb za debelost je vaša krivda. Celo življenje ste jo maltretirali in ji v glavo ubijali svoja načela. Urša ni nikoli želela postati manekenka. Vedno vas je sovražila in še sedaj vas. Prosim vas, da jo, ko se bo vrnila iz bolnišnice, pustite pri miru in pozabite na tekmovanja. Rada bi, da ji dovolite, da postane kar si želi, saj je nočem več videti v bolnišnici. Upam, da ste ugotovili svoje napake in jih boste v nadaljnjih letih poskušali popraviti.

Lep pozdrav.

Karin

3. SKLEPNI DEL

Knjiga Debeluška se mi je zdela odlična. Ker res nerad berem in komaj kdaj posežem po knjigah, me je presenetila. Najprej sem mislil, da bo to spet ena dolgočasna knjiga, ki jo bom bral celo večnost. Na srečo sem se motil, saj mi je bil slog pisanja bolj domač, kot pri starejših pisateljih. Knjigo sem bral z velikim zanimanjem, saj me je vedno pritegnila. Vsakič, ko sem prebral novo poglavje, sem si želel iti na naslednje. Malo me je motilo, ker je pisateljica pretiravala z Uršinimi željami po hujšanju. Ker vem, da v resničnem svetu res obstajajo take osebe kot je Urša, se mi je smilila in sem upal, da bo do konca zgodbe zbistrila svoja mnenja in se malce »zredila« na normalno težo.

Da knjiga govori o anoreksiji, sem prebral že na spletni strani.

»Mladi bralci jo zelo dobro poznajo po številnih uspešnih in priljubljenih delih, v kateri se loteva najrazličnejših tematik. V Debeluški se je lotila prav tako aktualne tematike – anoreksije in bulimije med mladimi.« (Rodošek, 2006, 94)

Ne strinjam se z nekaterimi bralci, ki so knjigo slabo ocenili. Prebral sem tole kritiko.

»Knjigo Debeluška je napisala Janja Vidmar. Knjiga name ni naredila preveč dobrega vtisa. Če bi ocenjevala s številčnimi ocenami od 1 do 5, bi to knjigo ocenila z oceno 2.« (Jerneja, 6.a)

Meni se zdi knjiga dobra in njena vsebina je aktualna.

Zanimiva se mi je zdela tudi tale kritika:

»Knjiga se je meni osebno zdela kar malce kruta, čeprav se to (verjeli ali ne) tudi res dogaja. Pisateljica pa nam (po mojem mnenju) obenem želi sporočiti tudi to, da je v današnjem času zelo pomemben zunanji videz in da to ni v redu.« (Dukič, 7. c)

S tem mnenjem se strinjam. Tudi meni se je zdelo kruto, da Urša ni in ni nehala hujšati in da jo je to pripeljalo tako daleč. Tematika je res aktualna.

4. VIRI IN LITERATURA

<http://www.drustvo-dsp.si/si/pisatelji/138/detail.html> [citirano 31. 3. 2011; 8.37]

VIDMAR, J.: *Debeluška*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2008. (Zbirka Domače branje Knjiga pred nosom)

VIDMAR, J.: *Debeluška*. [elektronski vir]: Osnovna šola Voličina. [citirano 18. april 2011: 20:20]. Dostopno na URL-naslovu:
<http://www.simos.si/EnoMnenje.asp?IdMnenje=221243500>

VIDMAR, J.: *Debeluška*. [elektronski vir]: Osnovna šola Voličina. [citirano 18. april 2011: 20:45] Dostopno na URL-naslovu:
<http://www.simos.si/EnoMnenje.asp?IdMnenje=230647297>

Slika 1 <http://www.zares.si/wp-content/uploads/janja-vidmar.jpg>

Slika 2 <http://www.emka.si/img/product/otroske-knjige/najstniki-and-mladina/359009/9789610106425.jpg>

Slika 3 <http://www.emka.si/img/product/otroske-knjige/starost-4-8-let/303063/9789612268473.jpg>

Slika 4 <http://www.simos.si/foto/8902.gif>

KAKO PRIPRAVIMO PISNI IZDELEK?

Pričujoča navodila so napotek, kako pripraviti seminarsko nalogo, domače branje, projektno nalogo ipd. Ustrezajo mednarodnim standardom ISO za pisanje pisnih nalog.

1 OBLIKOVANJE PISNIH NALOG

1.1 Velikost papirja in tisk:

Velikost lista je A4-format, bel papir in črne črke, velikost črk naj bo 12.

1.2 Robovi:

Zgoraj 20 mm (nad živo pagino), zunanji 25 mm, spodnji 29 mm, notranji 30 mm

1.3 Razdalja med vrsticami.

Tipkamo z razmakom ena in pol.

1.4 Številčenje strani:

Številčenje strani mora biti zaporedno z arabskimi številkami blizu zunanjega roba na vrhu.

1.5 Poudarek

Poudarimo POGLAVJA, PODPOGLAVJA.

1.6 Enačbe in formule

Pisati začnemo s 6. znakom od notranjega roba.

1.7 Verzi

Začnemo jih s 6. znakom od notranjega roba in uporabimo drugo vrsto črk.

1.8 Tabele in slike

Naslove tabel pišemo nad njimi, naslove slik pa pod njimi.

2. NASLOVNA STRAN

Naslovna stran vsebuje:

1. zavod in ustanovo (znak, uradni naziv in kraj),
2. tip dokumenta (referat, raziskovalna, seminarska naloga, domače branje),
3. naslov, podnaslov naloge,
4. ime in priimek avtorja,
5. ime in priimek mentorja,
6. kraj, mesec in leto zagovora naloge.

Na naslednjih straneh si lahko pogledaš vzorca naslovne strani.

Znak šole

Naziv in kraj ustanove

VRSTA NALOGE

NASLOV NALOGE

PODNASLOV

Mentor: Ime in PRIIMEK

Avtor: Ime in PRIIMEK, razred

Kraj, datum

OSNOVNA ŠOLA IVANA GROHARJA ŠKOFJA LOKA

SEMINARSKA NALOGA

PREŠERNOVE POEZIJE

DOMOLJUBNE PESMI

Mentorica: Ida NOVAK

Avtor: Jure PISK, 9. a-razred

Škofja Loka, 31. 3. 2011

3. GLAVNO BESEDILO

Obvezna poglavja v nalogi so:

UVOD (predstavitev problema)

GLAVNI DEL

SKLEPNI DEL (povzetek bistvenih ugotovitev, načrti za naprej ...)

4. CITIRANJE

Citiranje pomeni dobesečno navajanje besed ali stavkov iz pisnega dokumenta. V besedilu dobesečne navedbe označimo z narekovaji, nato pa v oklepaju napišemo avtorja citata, letnico izida knjige in stran. V kazalu navedemo vse bibliografske podatke o knjigi, iz katere smo vzeli citat.

Primer:

»A tudi pri tem sem nepopoljšljiv: verjamem, da me spremlja sreča, ali kot je rekla moja mama, da sem rojen v srajčki.« (Pavček, 2009, 5)

5. NAVAJANJE VIROV OZ. PISANJE BIBLIOGRAFIJE

MONOGRAFIJE – EN AVTOR

AVTOR: *Naslov dela*. Izdaja. Kraj izida : založba, letnica. (Zbirka; štetje).

Primer:

BEVK, F.: *Tatič*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1971. (Moja knjižnica; 2).

MONOGRAFIJE – DVA ALI TRIJE AVTORJI

Navedemo vse avtorje.

KOCIJAN, G. & S. ŠIMENC: *O domovina, ti si kakor zdravje*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1990.

MONOGRAFIJE – VEČ KOT TRIJE AVTORJI

Pri več kot treh avtorjih delo obravnavamo kot anonimno, se pravi, da upoštevamo samo naslov brez navajanja avtorjev.

Primer:

SREČA se mi v pesmi smeje: slovensko berilo za šesti razred osnovne šole. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1999.

ČLANKI V SERIJSKI PUBLIKACIJI – REVII

Pri člankih v revijah je pomembno, da poleg vsega, kar navajamo pri monografijah, navedemo tudi popolne podatke o reviji.

AVTOR oz. AVTORJI: *Naslov članka*. V: Naslov revije. Letnik (leto) številka. Strani članka.

Primer:

GUŠTIN, A.: *Žive elektrarne*. V: Pil. 52(1999)12. Str.28-29.

ELEKTRONSKE PUBLIKACIJE

URL-naslov ter datum in uro prenosa.

Primer:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Pre%C5%A1eren>

[citirano 30. 3. 2011; 14.30]

6. VIRI IN LITERATURA

- MERILA in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu [Elektronski vir]/[priprava] American Library Association – Ameriško knjižničarsko združenje : iz angleščine prevedli Karmen Stopar ...[et. al.]. – El. knjiga. – Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2010
Način dostopa (URL):
<http://www.zbds-zveza.si/dokumenti/merila-in-kazalci-informacijske-pismenosti-v-visokem-solstvu.pdf>
- ACRL. (2000). Information Literacy Competency Standards for Higher Education.
Način dostopa (URL):
<http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/informationliteracycompetency.htm>
- STOPAR, Karmen [et. al.]: *Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji*. Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije Sekcija za visokošolske knjižnice, 2006
- Državni razvojni program 2007-2013: drugi osnutek. (okt. 2006). Ljubljana, RS, Služba vlade za lokalno samoupravo.
Način dostopa:
http://www.svir.gov.si/fileadmin/svlsrp.gov.si/pageuploads/DRP/Aktualno/Drugi_osnutek_DRP.doc
- Strategija 2006-2009: Univerza v Ljubljani. 2006
Način dostopa: http://www.uni-lj.si/Univerza/StrategijaUL2006_2009.pdf
- Strategija razvoja Slovenije. 2005. Ljubljana, Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj: 54 str.
Način dostopa: <http://www.sigov.si/zmar/projekti/srs/StrategijarazvojaSlovenije.pdf>
- PROGRAM osnovna šola SLOVENŠČINA: učni načrt. Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport, 2011.
- BON, M. in P. LAH-SKERGET: Navodila za izdelavo pisnih nalog po mednarodnih standardih ISO. V: Vodnik za šolskega knjižničarja v osnovni in srednji šoli ter v domovih za učence. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1999. Str. 133-150.
- Seminarska naloga: Olga Koplan: Priprava učencev na pisni izdelek. Škofja Loka, 2000